

Jeg skal om lidt vende tilbage til de andre Skoler, som det ærede Medlem omtalte, men jeg vil gerne først gøre en Bemærkning angaaende det Eksempel, det ærede Medlem nævnte, det staar Sp. 192—93. Det ærede Medlem mente, at der maatte kunne foretages Besparelser paa Statsskolernes Budget, og udtalte, at nogle af de kostbareste Statsskoler bør nedlægges. Da min Kollega Finansministeren havde Ordet, hørte jeg, at den Ytring havde overrasket ham, og jeg skal ikke nægte, at det gav et Chok i mig, da jeg hørte det ærede Medlem saa aabenlyst hentyde til de Skoler, som paa saa uheldig Vis blev bygget i hans Regeringstid, Viborg og Randers Skoler; for der kan ikke være Tvivl om, at det netop var disse to Skoler, det ærede Medlem sigtede til ved de kostbare Statsskoler. Men hvorledes skal det egentlig forstaaes, naar det ærede Medlem foreslaar, at de skal nedlægges? Skal de maaske nedrives? Jeg vil ærlig tilstaa, at den Gang jeg havde Arbejdet for med at lægge Budgettet og saa for mig de enorme Driftsudgifter, disse Skoler vil kræve ned igennem Tiderne, baade til Renholdelse, Opvarmning og navnlig Vedligeholdelse, tænkte jeg paa, om en Nedrivning og Genopbygning i beskednere Form ikke var at foretrække for en Bevarelse af dem. Nu hører jeg altsaa det ærede Medlem tumle med akkurat de samme Tanker, som jeg har tumlet med, det vil sige, jeg forstaaer, at det ærede Medlem kun vil nedlægge Skolerne og tilsyneladende intet vil have i Stedet for. Jeg tør ikke være saa revolutionær, men derfor er Tanken om en Nedbringelse af Statsskolernes Udgifter mig ingenlunde fremmed. Da jeg tiltraadte, fandt jeg, at der i Statsskolen i Aalborg var en 3. Gymnasieklasse med siger og skriver to klassisk sproglige Elever, og der fandtes rundt om andre Klasser med meget faa Elever, et Sted to Klasser, hørende til een Linie, med henholdsvis 10 og 8 Elever, og disse Klasser kunde ikke slaas sammen, fordi de paa et tidligere Skoletrin havde læst forskellige Pensum; der findes ogsaa i en Skole to Linier i tredje Gymnasieklasse med henholdsvis 4 og 5 Elever i hver. Overfor dette har Ministeriet allerede grebet ind, idet det er paalagt Skolerne i den største Udstrækning at have Sammenlæsning i Fælleslagene, og det er paalagt dem i Parallelklasser at læse det samme Pensum, og det er paalagt dem at undgaa ved Optagelse i 1ste Gymnasieklasse at gaa med halvfylde Klasser. Ministeriet er ogsaa i Gang med at udarbejde et Forslag om Linienedlægning ved de Skoler,

hvor Elevantallet ikke er større end til en eller to Linier. Selvfølgelig vil en saadan Linienedlægning ikke være velset i de paagældende Skoler og i deres Forældrekrede, men jeg tror dog, den vil møde mindre Modstand, end hvis man simpelt hen kom og sagde, at Skolerne skulde nedlægges; men det er for øvrigt min Agt, inden der foretages afgørende Skridt her, at forelægge Sagen for Finansudvalget. Forinden vilde jeg dog ogsaa gerne have udarbejdet en Statistik over Frafaldsprocenten fra 1ste til 3die Gymnasieklasse, for maaske kunde Undersøgelser her give Direktiver for, hvorledes Sagen bedst kan ordnes. Men af den største Betydning for en Omorganisation af Statsskolen vil det være at udskille Mellemskoleklasserne fra Gymnasieskolen. Denne Udskillelse frembyder sig ogsaa af den Grund som ønskelig, at Kommunerne med Hensyn til de Byrder, de har til Skolevæsenet, er saa overordentlig forskelligt stillet, efter som de selv maa holde Mellemskole eller Realskole eller Statsskolen giver dem Mellemskolen. Dertil kommer ogsaa, at det meget ofte er Tilfældet, at den kommunale Skole skifter Skoleaar ved 1. April, men Statsskolen ved Sommerferien, og ogsaa det skaber visse Vanskeligheder for de kommunale Skoler. Jeg har allerede aftalt med Embedsmændene, at der skal udarbejdes en Statistik over Statens Udgifter til Skolevæsenet i hver enkelt Kommune, over det, Staten giver i Tilskud baade til den offentlige Folkeskole, til den frie Skole, til den kommunale og private Mellemskole og Realskole og til Gymnasieskolen. Jeg anser dette forberedende Arbejde for meget nødvendigt, før man tager endelig Bestemmelse om Omorganisationen af Statsskolen, men jeg forvarer mig altsaa imod, at en saadan Omorganisation skulde kunne foretages saa mekanisk, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard foreslog, ved Nedlæggelse af de kostbareste Skoler uden Hensyn til deres Beliggenhed og uden Hensyn til, i hvor høj Grad Befolkningen er vant til at have dem. Jeg har udtalt mig saa udførligt om denne Sag, fordi den, selv om Budgettet intet indeholder om den, allerede længe har været Genstand for Overvejelser og altsaa ogsaa for enkelte Handlingsudslag af Overvejelserne, hvoraf det ærede Medlem kan se, at Ministeriet for længst har haft sin Opmærksomhed henvendt paa den.

Jeg vil dernæst sige nogle Ord om den private Mellemskole og Realskole, som det ærede Medlem ogsaa mente havde været Genstand for ekstraordinære Nedsættelser, og jeg skal her ogsaa besvare de Udtalelser, der blev